

Mål C-673/23

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

13 november 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Gerechtshof Amsterdam (Nederländerna)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

19 september 2023

Klagande:

Smurfit Kappa Europe BV

Smurfit International BV

Smurfit Kappa Italia SpA

DS Smith Italy BV

DS Smith plc

DS Smith Packaging Italia SpA

DS Smith Packaging Italia SpA

Toscana Ondulati SpA

Motparter:

Unilever Europe BV

Unilever Supply Chain Company AG

Unilever Italy Holdings Srl

Saken i målet vid den nationella domstolen

Överklagande av ett beslut i Rechtbank Amsterdam i vilket Rechtbank Amsterdam har förklarat sig behörig att ta del av yrkandena mot parterna med säte utanför Nederländerna i ett kartellmål.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av artikel 8.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Tolkningsfrågor

Fråga 1a

Föreligger en nära förbindelse i den mening som avses i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen mellan:

i) dels ett yrkande mot huvudmotparten (eller ankarsvaranden) som inte är mottagare av ett kartellbeslut fattat av en nationell konkurrensmyndighet men som enhet, om vilken det görs gällande att den är en del av företaget i EU:s konkurrenslagstiftnings mening (nedan kallat företaget) som befins överordnat ansvarig för den konstaterade överträdelsen av unionsrättens kartellförbud och

ii) å andra sidan ett yrkande mot:

(A) en medsvarande som är mottagare av det beslutet och/eller alternativt,

(B) en medsvarande som inte är en mottagare av beslutet, om vilken det görs gällande att den som rättslig enhet tillhör ett företag som i beslutet räknas som bär det offentligt rättsliga ansvaret för överträdelsen av unionsrättens kartellförbud?

Har det därvidlag någon betydelse:

(a) om ankarsvaranden som befunnits överordnat ansvarig under kartellperioden endast innehade och förvaltade aktier,

(b) – om fråga 4a besvaras jakande – om ankarsvaranden som befunnits överordnat ansvarig medverkade i produktionen distributionen, försäljningen och/eller leveranserna av kartelliserade produkter och/eller kartelliserade tjänster,

(c) om ankarsvaranden har säte eller inte har säte i den medlemsstat där den nationella konkurrensmyndigheten (endast) har konstaterat en överträdelse av unionsrättens kartellförbud på den nationella marknaden,

(d) om medsvaranden, som är mottagare av beslutet, i beslutet anges som

- (i) faktisk kartelldeltagare – i den meningen att medsvarenen faktiskt har medverkat i det/de konstaterade överträdande avtalet/avtalen och/eller sinsemellan samordnade förfarandena eller
- (ii) som rättslig enhet utgör en del av företaget som befunnits offentligrättsligt ansvarigt för överträdelsen av unionsrättens kartellförbud,
- (e) om medsvarenen, som inte är en mottagare av beslutet, faktiskt har producerat, distribuerat, sålt och/eller levererat kartelliserade produkter och/eller tjänster,
- (f) om ankarsvaranden och medsvarenen tillhör samma företag eller inte,
- (g) klagandena direkt eller indirekt har köpt produkter och/eller fått tjänster levererade av ankarsvaranden och/eller medsvarenen?

Fråga 1b

Är det av betydelse för besvarandet av fråga 1a om det går eller inte går att förutse att den aktuella medsvarenen blir stämd domstol av denna ankarsvarande? Om svaret är ja, är denna förutsebarhet ett separat kriterium vid tillämpningen av Bryssel Ia-förordningen? Är denna förutsebarhet i princip given med tanke på domen i mål Sumal av den 6 oktober 2021, C-882/19, ECLI:EU:C:2021:800? I vilken utsträckning gör omständigheterna (a) till och med (g) som nämns i fråga 1a det i det här fallet förutsebart att medsvarenen skulle bli stämd domstol av ankarsvaranden?

Fråga 2

Vid fastställandet av jurisdiktion, behöver även möjligheten att yrkandet mot ankarsvaranden kan bifallas beaktas? Om svaret är ja, är det tillräckligt för bedömningen att det inte går att utesluta på förhand att yrkandet kommer att bifallas?

Fråga 3

Måste eller kan det i konkurrensrätten godtaga antagandet om väsentligt inflytande av (de bötfällda) moderbolagen med avseende på dotterbolagens ekonomiska aktivitet ("Akzo-antagandet") tillämpas i (civila) kartellmål?

Fråga 4a

Vid tillämpning av artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen, kan olika motparter med säte i samma medlemsstat (tillsammans) vara ankarsvarande?

Fråga 4b

Utses i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen den i målet behöriga domstolen direkt och omedelbart samt upphävs därmed nationell rätt?

Fråga 4c

Om fråga 4a besvaras nekande – sålunda att endast en enda motpart kan vara ankarsvarande – och fråga 4b besvaras jakande – sålunda att det i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen direkt utses den i målet behöriga domstolen och nationell rätt upphävs:

Finns det vid tillämpning av artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen utrymme för internt hänskjutande till domstol i samma medlemsstat i vilken motparten har sitt säte?

Anförda unionsbestämmelser

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF): artikel 101

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad Bryssel Ia-förordningen): artikel 4.1, artikel 6.1, artikel 7.1, 7.2 och 7.3, artikel 8.1, artikel 11.1 b)

Anförda nationella bestämmelser

Lagen om rättegång i tvistemål (nedan kallad Rv.): artikel 107, artikel 110.1 och 110.3, artikel 209, artikel 612

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Detta mål avser fastställandet av klagandenas solidariska ansvar för skadan som orsakats av två separata överträdelser av artikel 101 i FEUF som fastställdes i ett beslut av den 17 juli 2019 (nedan kallat beslutet) som fattats av den italienska konkurrensmyndigheten (nedan kallad AGCM). Beslutet avser en pappskivekartell från den 2 februari 2004 - 30 mars 2017 där försäljningspriserna på wellpapp manipulerats och andra företag förmåtts att medverka till överträdelsen. Beslutet avser även en förpackningskartell från den 7 september 2005 - 30 mars 2017 bestående av en överenskommelse mellan de viktigaste producenterna av kartongförpackningar att snedvrیدا konkurrensen (nedan tillsammans kallade karteller). Enligt beslutet innebär förpackningskartellen en stödfunktion för pappskivekartellen.
- 2 I beslutet om hänskjutande har två mål förenats. De första tre klagandena (första förfarandet) kallas tillsammans SK m. fl eller var för sig SK Europe, SK International och SK Italia. De övriga fem klagandena (andra förfarandet) kallas tillsammans DS m. fl eller var för sig DS Italy, DS plc, DS Packaging, DS Holding och Toscana. Motparterna i båda förfarandena kallas tillsammans Unilever m.fl. och var och en för sig Unilever Europe, Unilever Supply Chain och

Unilever Italy. SK Europe har säte i Naarden, SK International i Amsterdam och DS Italy i Rijswijk. De andra klagandena har säte utanför Nederländerna.

- 3 Unilever Europe har sedan 2017 huvudansvaret för inköp av råvaror och förpackningsmaterial till Unilevers europeiska produktionsanläggningar, även de i Italien. Innan dess låg detta ansvar hos Unilever Supply Chain Company. I början av kartellperioden köpte Unilever-koncernen även wellpappförpackningar via Unilever Italys juridiska föregångarenhet.
- 4 Unilever m.fl. begär ett rättsligt fastställande av att SK m.fl. och DS m.fl. är solidariskt ansvariga gentemot Unilever m.fl. för deras orättmätiga handlingar genom deras medverkan i kartellerna. De yrkar även att SK m.fl. och DS m.fl. ska förpliktas att solidariskt betala skadestånd, vars storlek ska fastställas i ett separat uppföljningsförfarande. Unilever m.fl. ställer SK m.fl. och DS m.fl. till ansvar för skadan som juridiska enheter som enligt Unilever m.fl. hör till företagen i konkurrensrättslig mening som har begått den i beslutet konstaterade överträdelsen av unionsrättens kartellförbud.
- 5 SK m.fl. tillhör SK-gruppen som är aktiv inom sektorn för förpackningsmaterial av papper och kartong. Det yttersta moderbolaget i SK-gruppen är bolaget Smurfit Kappa Group PLC, med säte i Dublin, Irland, som inte är indraget i detta förfarande. SK International är ett internationellt (mellanliggande) holdingbolag för SK-gruppens världsomspännande verksamhet. SK International är moderbolaget med 100 procent ägande i SK Europe som är (det mellanliggande) holdingbolaget för SK-gruppens europeiska verksamhet. SK Europe är sedan sammanslagningen mellan SK Italia Holdings S.p.A och SK Italia 2018 moderbolaget med 100 procent ägande i SK Italia, en italiensk företagsstruktur med rörelsedrivande företag inom produktion och handel med pappskivor och kartongförpackningsmaterial i Italien som har tre fabriker i Italien.
- 6 DS m.fl. hör till DS-gruppen som är verksam inom produktion och försäljning av papper till wellpapp, wellpappskivor och wellpappförpackningar. DS PLC är det yttersta moderbolaget i DS-gruppen. DS Holding och DS Italy är holdingbolag. DS Italy äger 92 procent av aktierna i Toscana. Toscana producerar wellpapp och wellpappförpackningar och har två fabriker i Italien. DS Packaging tog över SCA Packaging Italia S.p.A. 2012 och producerar och säljer wellpappskivor och wellpappförpackningar.
- 7 SK Italia, DS Holding och Toscana är mottagare av beslutet. I beslutet fastställs att SK Italia och Toscana har deltagit i kartellerna. I beslutet fastställs att DS Holding är överordnat ansvarigt som (indirekt) moderbolag. De andra motparterna är inte mottagare av beslutet.
- 8 I det överklagade beslutet har Rechtbank förklarat sig behörig att ta pröva yrkandena mot motparterna med säte utanför Nederländerna. Enligt Rechtbank föreligger en så nära förbindelse mellan yrkandena mot de nederländska och de utländska motparterna att en god rättskipning kräver beslut av en och samma

domstol för att undvika beslut som inte är förenliga med varandra. SK m.fl. och DS m.fl. överklagar detta beslut.

- 9 Jurisdiktion är enligt nederländsk rätt tvingande rätt (ordre public) och prövas därför automatiskt, även överklaganden. Rechtbank Amsterdams internationella behörighet har dessutom ifrågasatts i ett genkärsmål av motparterna med säte utanför Nederländerna. Meningsutbytet mellan parterna hittills avser enbart Rechtbank Amsterdams behörighet att ta del av yrkandena mot motparterna med säte utanför Nederländerna.
- 10 Den territoriella behörigheten, det vill säga vilken domstol (på vilken nivå) inom Nederländerna som är behörig att ta del av yrkandet, är inte tvingande rätt (ordre public). Den territoriella behörigheten avgörs i princip av motpartens säte. Av de nederländska motparterna har endast SK International säte i Amsterdams domsaga. Rechtbank har betraktat sig som territoriellt behörig på grundval av artikel 107 Rv. Där fastställs att om en domstol är behörig med avseende på en svarande som utgör svarande tillsammans med andra svarande i ett mål är den domstolen även behörig med avseende på de övriga svarandena om det föreligger ett sådant samband mellan yrkandena mot de olika svarandena att en gemensam handläggning är motiverad av ändamålsenlighetsskäl. Dessutom har de berörda motparterna med säte i Nederländerna inte ifrågasatt Rechtbanks territoriella behörighet. Beslutet om territoriell behörighet kan inte överklagas (artikel 110.3 i Rv.). Domstolen måste alltså enligt nederländsk processrätt utgå från att Rechtbank Amsterdam har territoriell behörighet med avseende på alla motparter med säte i Nederländerna.
- 11 För att yrkandena i det nationella målet ska kunna bifallas krävs till att börja med att det ansvar som Unilever m. fl gör gällande fastställs för var och en av motparterna. Unilever m.fl. hemställer om att skadan värderas i ett skadeståndsförfarande (artikel 612 i Rv.). Det är enligt nederländsk rätt ett gängse men inte obligatoriskt separat uppföljningsförfarande. För att hänskjuta målet till skadeståndsförfarandet för att fastställa skadan i uppföljningsförfarandet räcker det att Unilever m.fl. antagligen har lidit skada.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 12 Tolkningsfrågorna hänger samman med målets specifika natur, ett kartellmål med anledning av överträdelser som konstaterats av AGCM av unionsrättens kartellförbud på den italienska marknaden. Ett antal av de tilltänkta frågorna spelar även in på andra kartellmål som pågår i Nederländerna, till exempel i ett annat kartellmål där Gerechthof i dag delvis ställer samma frågor och i ett mål där Hoge Raad ställde frågor den 26 juni 2023 (C-393/23, Athenian Brewery och Heineken).

Fråga 1a och 1b

- 13 Gerechtshof ställs i detta mål inför olika synsätt på frågan om det finns eller kan finnas en nära förbindelse enligt artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen mellan å ena sidan yrkandet mot SK International och/eller de andra motparterna med säte i Nederländerna och å andra sidan vart och ett av yrkandena mot de utländska motparterna och om det har betydelse att respektive motpart kan förutse att bli kallad till Rechtbank Amsterdam, ankarsvaranden SK Internationals domstol.
- 14 Av det ena synsättet, som gjorts gällande av Unilever m.fl., följer det faktum att det finns en nära förbindelse av att solidariskt ansvar för samma skada läggs till grund för yrkandena mot SK International (och eventuellt de mot de andra motparterna med säte i Nederländerna) å ena sidan och yrkandena mot de utländska motparterna å den andra, som alla blivit juridiskt indragna i sin egenskap av enheter som enligt Unilever m.fl. tillhör de företag om vilka ett beslut har fastställts om att de gjort sig skyldiga till en enda, varaktig överträdelse av unionsrättens kartellförbud. Detta synsätt bygger på syftet med skadestånd, nämligen att slå vakt om den ändamålsenliga tillämpningen av unionsrättens kartellförbud (se dom av den 6 oktober 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, punkt 67).
- 15 I motsats till det står ett synsätt där det i ett sådant fall endast är en mottagare av beslutet eller endast en enhet som i praktiken själv begått konkurrensöverträdelser som kan uppträda som ankarsvarande. Det överordnade och/eller underordnade ansvaret för de företaget tillhörande enheter som inte själva varit delaktiga i överträdelsen motiverar inte med det synsättet att en sådan (i beslutet ej nämnd) enhet kan vara ankarsvarande. En god rättskipning skulle inte vara betjänt av en bred grupp av potentiella ankarsvarande. Det skulle resultera i en urholkning av huvudregeln i artikel 4.1 i Bryssel Ia-förordningen och leda till en oförutsebar tillämpning av behörighetsreglerna och oönskad forumshopping, då i ett sådant fall domstolar i (snart sagt) alla medlemsstater skulle kunna vara behöriga. Det strider mot kravet om förutsebarhet, målet att behörighetsreglerna i hög grad måste vara förutsebara, och utgångspunkten att särskilda behörighetsregler som artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen måste begränsas till ett litet antal, snävt avgränsade och väl beskrivna fall. Särskilt yrkandena mot en enhet som inte nämns i beslutet som befins överordnat ansvarig och mot en enhet som likaså enbart befins överordnat ansvarig som en del av företaget befinner sig med detta synsätt alltför långt ifrån varandra för att kunna uppfylla kravet på en nära förbindelse, i varje fall när det gäller yrkanden mot enheter som inte tillhör samma företag. Med detta synsätt försvaras att artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen endast kan ge upphov till behörighet om det är förutsebart för motparter att yrkandena mot dem kan göras gällande vid ankarsvarandens domstol. Det är inte fallet med enheter som ligger långt ifrån varandra och kommer från olika företag.
- 16 Enligt Gerechtshofs bedömning är uteslutandet på förhand av enheter och/eller ankarsvarande med vilka en nära förbindelse kan föreligga inte i linje med syftet att effektivt upprätthålla unionsrättens kartellförbud. Det går att försvara att

yrkanden som gjorts gällande med anledning av en och samma varaktiga överträdelse av unionsrättens kartellförbud mot motparter som genom unionsrätten direkt utpekade som ansvariga enheter avser en och samma situation baserat på de faktiska och rättsliga omständigheterna, om det var möjligt för dessa motparter att förutse att de skulle stämmas vid den domstol där ankarsvaranden har sitt säte. För förutsebarheten kan det vara av betydelse att överträdelsen av unionsrättens kartellförbud kan leda till skadeståndsyrkanden från flera klagande mot flera av unionsrätten direkt utpekade ansvariga enheter. De konkreta fakta och omständigheterna i ett visst mål kan emellertid medföra att kopplingen mellan yrkandet mot ankarsvaranden och yrkandet mot en viss motpart är så avlägsen att den erforderliga nära förbindelsen i den mening som avses i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen saknas. I de fallen går det inte att argumentera för att det föreligger en risk för med varandra oförenliga beslut ifall yrkandena mot olika motparter inte behandlas av samma domstol. Förutsebarheten har alltså funktionen av en korrigeringsmekanism inom ramen för fastställandet av om det är en och samma situation baserat på de faktiska och rättsliga omständigheterna. Denna tolkning är i överensstämmelse med dom av den 21 maj 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), uppfyller syftet med artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen (god rättskipning), bidrar till ett ändamålsenligt och effektivt upprätthållande av unionsrättens konkurrensrätt och fyller en funktion vid avsaknaden av en hierarki mellan yrkandena och av närmare krav på ankarsvaranden vid tillämpning av artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen.

Fråga 2

- 17 Gerechtshof är ställd inför två olika synsätt på huruvida det är relevant om yrkandena mot ankarsvaranden kan bifallas vid tillämpning av artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen, två synsätt som båda följs i nederländsk rättspraxis.
- 18 Enligt det första synsättet ska bedömningen av om yrkandena har möjlighet att bifallas först ske i det nationella målet. Med det synsättet kan det utgöra missbruk av en rättighet att mot bättre vetande väcka talan om ett yrkande mot en ankarsvarande är dömt att misslyckas på förhand.
- 19 Med det andra synsättet måste det redan vid bedömningen av den internationella behörigheten prövas om det föreligger tillräckliga faktiska och rättsliga omständigheter för yrkandena som gjorts gällande, särskilt när det handlar om yrkandet mot ankarsvaranden, och artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen kan inte tillämpas om yrkandet inte är tillräckligt underbyggt. Här hänvisas till domar av den 28 januari 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, punkt 61, och 16 juni 2016, Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 44. Domstolen kom fram till att prövningen av behörighet inte bara ska begränsas till klagandens ståndpunkter. Avseende måste också fästas vid de tillgängliga uppgifterna om de juridiska förhållanden som faktiskt råder mellan parterna samt vid motpartens ståndpunkter. Enligt det synsättet kan artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen först tillämpas om det redan på förhand, alltså utan ett meningsutbyte mellan parterna för att undersöka omständigheterna närmare eller

lägga fram bevis, är tillräckligt sannolikt att yrkandet mot ankarsvaranden kan bifalla

- 20 Det kan föreligga berättigade tvivel i frågan om vilket synsätt som är det riktiga. I sitt förslag till avgörande intog A-G Mengozzi i målet Freeport, C-98/06, EU:C:2007:302, punkt 70, standpunkten att prövningen av risken för oförenliga beslut också kan omfatta en bedömning av möjligheten att nå framgång i yrkandet som riktats mot motparten som har sitt säte i den anmodade domstolens medlemsstat. Den bedömningen är enligt Mengozzi emellertid endast av konkret betydelse för uteslutandet av risken för oförenliga beslut om det visar sig att yrkandet sannolikt är otillåtligt eller sannolikt är ogrundat. Å andra sidan fann domstolen i dom av den 13 juli 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, punkt 31, att, mot bakgrund av omständigheterna i det målet, artikel 6.1 i Bryssel Ia-förordningen kunde åberopas inom ramen för ett yrkande som gjorts gällande i en medlemsstat mot en motpart med säte i denna medlemsstat och en medsvarende med säte i en annan medlemsstat, även om yrkandet enligt nationell rätt redan vid tidpunkten för yrkandet mot den första motparten befunnits otillåtligt. Det påverkar inte att det kan utgöra missbruk av en rättighet att mot bättre vetande väcka talan om ett yrkande mot en ankarsvarande som är dömt att misslyckas på förhand.

Fråga 3

- 21 Denna fråga är endast relevant om möjligheten för yrkandet mot ankarsvaranden att bifallas är relevant inom ramen för bedömningen av behörigheten. Om, vid bedömningen av behörigheten, endast väckandet av talan mot bättre vetande om ett yrkande mot en ankarsvarande som är dömt att misslyckas på förhand kan ge upphov till missbruk av en rättighet och därmed överlämnande av ett mål ska dessa frågor – om det inte är fråga om missbruk – besvaras i det nationella målet.
- 22 Fråga 3 handlar om ”Akzo-antagandet”, antagandet, som kan vederläggas, att ett moderföretag som (nästan) innehar 100 procent av kapitalet i sitt dotterbolag, som har begått en överträdelse av unionsrättens konkurrensregler, utövar ett väsentligt inflytande på dotterbolagets agerande (se dom av den 10 september 2009, Akzo Nobel m.fl./kommissionen, C-97/08 P, EU:C:2009:536, punkt 60 och där nämnd rättspraxis). Detta antagande gäller också när moderbolaget kan utöva all rösträtt som är knuten till aktierna i dess dotterbolag (se dom av den 27 januari 2021, The Goldman Sachs Group/kommissionen, C-595/18 P, EU:C:2021:73, punkt 35) och tillämpas också med avseende på ett moderbolag med indirekt inflytande via ett mellanliggande holdingbolag (se domstolens dom av den 27 september 2012, Shell Petroleum m.fl./kommissionen, T-343/06, EU:T:2012:478, punkt 52) och ett moderbolag som är ett icke-operativt holdingbolag utan ekonomisk aktivitet (se domar av den 20 januari 2011, General Química m.fl./kommissionen, C-90/09 P, EU:C:2011:21, punkterna 86-88, och 11 juli 2013, kommissionen/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, punkt 42-44). Akzo-antagandet har utvecklats inom ramen för det offentlighetsliga upprätthållandet av

unionsrättens konkurrensrätt. Det kan föreligga berättigade tvivel om tillämpningen av Akzo-antagandet på civila kartellmål.

- 23 I den ena ansatsen betonas att det konkurrensrättsliga företagsbegreppet måste tolkas på samma sätt i offentlig- och privaträttslig rättskipning och att övervägandena som ligger till grund för tillämpningen av Akzo-antagandet vid offentligrättsligt upprätthållande av unionsrättens konkurrensrätt gäller i samma utsträckning för privaträttslig rättskipning.
- 24 I motsats till den ansatsen står ett synsätt där Akzo-antagandet endast är ett förfarandemässigt bevisantagande till förmån för kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna i förvaltningsrättsliga förfaranden. Enligt detta synsätt blir inte de nationella reglerna för bevis- och processrätt betydelselösa genom domen Sumal och domen av den 14 mars 2019, Skanska Industrial Solutions m.fl., C-724/17, EU:C:2019:204, och det går inte att härleda av dessa domar att denna förfarandemässiga förvaltningsrättsliga regel kan tillämpas i exakt analogi med civilrättsliga ansvarsförfaranden. I det sammanhanget ges det betydelse att Akzo-antagandet inte nämns som en aspekt av (det civilrättsliga) tillskrivandet i punkt 43 i domen Sumal.

Fråga 4a till och med 4c

Fråga 4a

- 25 Enligt Unilever m.fl. är det tillräckligt för att artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen ska tillämpas att yrkandena mot de utländska motparterna har en nära förbindelse i den mening som avses i denna bestämmelse med ett av yrkandena mot de nederländska motparterna, även om den motparten/de motparterna har sitt säte i ett annan domsaga än den som yrkandet har gjorts. I motsats till detta står ansatsen att endast en motpart med säte i den anmodade domstolens behörighetsområde kan ha rollen som ankarsvarande. Båda ansatser återfinns i nederländsk rättspraxis.
- 26 Gerechtshof påpekar att texten i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen verkar tyda på att endast en motpart kan vara ankarsvarande. Om det är nödvändigt att yrkandena mot alla medsvarande ska ha den avsedda nära förbindelsen med yrkandet mot SK International är det ett mycket strängare mått än när det räcker med en förbindelse med yrkandet mot en av de andra motparterna med säte i Nederländerna (men inte i Rechtbank Amsterdams domsaga). Som framgår av resonemanget i punkt 10 måste Gerechtshof i detta mål utgå från att man har behörighet i förhållande till alla motparter med säte i Nederländerna.

Fråga 4b

- 27 Eftersom SK International eventuellt inte kan vara ankarsvarande, men däremot en av de andra nederländska motparterna, är det av betydelse om inte bara den internationella utan även den territoriella behörigheten tillskrivs genom artikel 8.1

i Bryssel Ia-förordningen, direkt och eventuellt rentav exklusivt, med undantag för de nationella reglerna om territoriell behörighet. Det tyder formuleringarna i artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen på. Denna dubbla funktion har redan antagits för artikel 7, 7.1 och 7.2 och artikel 11.1 b i Bryssel Ia-förordningen som har jämförbara formuleringar med artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen (se domar av den 15 juli 2012, Volvo m.fl., C-30/20, punkt 33; 3 maj 2007, Color Drack, C-386/05, EU:C:2007:262, punkt 30, och 30 juni 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514). Fråga 4b syftar till att ställa detta utom tvivel, eftersom fråga 4c utgår från denna dubbelfunktion.

Fråga 4c

- 28 Fråga 4c ställs för det fall att inte SK International men en av de andra nederländska motparterna kan vara ankarsvarande. Om fråga 4a besvaras nekande – alltså att endast en motpart kan vara ankarsvarande – och fråga 4b besvaras jakande – alltså att artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen direkt utser den territoriellt behöriga domstolen – inställer sig nämligen frågan om artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen lämnar utrymme för hänskjutande till en domstol som ligger i samma medlemsstat som en annan motpart har sitt säte i. I den situationen (ingen nära förbindelse med yrkandet mot ankarsvaranden, däremot med ett annat yrkande mot en annan motpart i samma medlemsstat) ska målet utan möjlighet till internt hänskjutande tas upp igen vid domstolen där en annan motpart har sitt säte inom samma medlemsstat. Det ger upphov till ett nytt förfarande där den internationella behörigheten automatiskt måste bedömas på nytt. Möjligheten till internt hänskjutande (från den ena nederländska domstolen till den andra, med återupptagande av förfarandet i det skede där det vilandeförklarats) ska säkerställas att förfarandet är ekonomiskt och ändamålsenligt. Det förefaller också Gerechthof att en tolkning av artikel 8.1 i Bryssel Ia-förordningen som medger utrymme för ett sådant internt hänskjutande måste vara möjlig.